

Reactie FVO Missie:

Reactie op de tekst van het verslag:

Hoofdstuk 2: doelstellingen

In de tabel hoort bij kolom Landbouwbedrijven het getal 2 te staan

5.2.1 Legkippenbedrijven

Bevindingen

Volgens de CBA omvatte haar actieplan 2011 in verband met het verbod op het gebruik van niet aangepaste kooien voor het houden van legkippen inspecties van alle bestaande legkipbedrijven, in samenwerking met het Productschap Pluimvee. Uit deze inspecties bleek duidelijk dat sommige pluimveehouders problemen hadden met het verkrijgen van de vereiste vergunningen vóór 1 januari 2012 vanwege voorschriften inzake milieubeheer, milieubehoud en ruimtelijke ordening en dat zij om die reden niet op tijd naar andere huisvestingssystemen konden overschakelen. Tegelijkertijd is een handhavingstrategie ingevoerd die onder andere bestaat uit de opsporing van mogelijke overtreders, inspecties van hun bedrijven op grond van een risicoanalyse en het gebruik van instrumenten om het verbod op productie in niet-aangepaste kooien te handhaven. In januari 2012 heeft de CBA besloten het verbod tot 1 juli 2012 uit te stellen voor pluimveehouders die konden aantonen dat er sprake was van overmacht. De verzoeken van deze pluimveehouders werden op grond van duidelijke voorwaarden beoordeeld: bedrijven die naar stalsystemen overschakelen, hadden al vóór 1 januari 2010 een nieuwe vergunning moeten aanvragen, terwijl bedrijven die naar koloniesystemen overschakelen, dat al vóór 1 januari 2011 hadden moeten doen.

Voorstel wijziging (**vetgedrukt**):

*Volgens de CBA omvatte haar actieplan 2011 in verband met het **legbatterijverbod** inspecties van een aantal legbatterijbedrijven, op basis van een risico analyse. **Uit eerdere inventarisaties in samenwerking met ministerie en het Productschap Pluimvee** was duidelijk gebleken dat sommige pluimveehouders problemen hadden met het verkrijgen van de vereiste vergunningen vóór 1 januari 2012 vanwege voorschriften inzake milieubeheer, milieubehoud en ruimtelijke ordening en dat zij om die reden niet op tijd naar andere huisvestingssystemen konden overschakelen. Tegelijkertijd is een handhavingstrategie ingevoerd die onder andere bestaat uit de opsporing van mogelijke overtreders, inspecties van hun bedrijven op grond van een risicoanalyse en het gebruik van instrumenten om het verbod op productie in niet-aangepaste kooien te handhaven. In **december 2011** heeft de staatssecretaris besloten het verbod tot 1 juli 2012 uit te stellen voor pluimveehouders die konden aantonen dat er sprake was van overmacht in samenhang met vergunningverlening. De verzoeken van deze pluimveehouders werden op grond van duidelijke voorwaarden beoordeeld: bedrijven die naar **scharrelsystemen** overschakelen, hadden al vóór 1 januari 2010 een nieuwe vergunning moeten aanvragen, terwijl bedrijven die naar koloniesystemen overschakelen, dat al vóór 1 januari 2011 hadden moeten doen.*

Reden: niet correct vertaald en inventarisatie is eerder uitgevoerd.

5.2.1:

*In de voorwaarden voor bedrijven met de tijdelijke vergunning is bepaald dat eieren enkel rechtstreeks mogen worden geleverd aan en verwerkt door de Nederlandse verwerkingsindustrie, dat alle eieren worden gemerkt met het nummer "4444", dat in 2012 geen nieuwe koppels mogen worden **samen gevoegd** en dat legkippen na 1 juli 2012 niet langer in niet-aangepaste kooien mogen worden gehouden.*

Voorstel wijziging:

*In de voorwaarden voor bedrijven met de tijdelijke vergunning is bepaald dat eieren enkel rechtstreeks mogen worden geleverd aan en verwerkt door de Nederlandse verwerkingsindustrie, dat alle eieren worden gemerkt met het nummer "4444", dat in 2012 geen nieuwe koppels mogen worden **opgezet** en dat legkippen na 1 juli 2012 niet langer in niet-aangepaste kooien mogen worden gehouden.*

Reden: niet correct vertaald

*De BA gaf aan dat strafrechtelijke sancties doorgaans licht zijn, veel tijd kosten om uit te voeren en geen afschrikkende werking hebben. Wanneer de pluimveehouder de regels echter duidelijk niet naleeft, **kan de BA het Landbouw Economisch Instituut verzoeken om voor de BA de winst uit de overbezetting bij gebruik van niet-aangepaste kooien te berekenen**. Hoewel dit proces langer dan een jaar kan duren, is bij twee bedrijven van deze mogelijkheid gebruikgemaakt, hetgeen leidde tot een gerechtelijk bevel tot betaling aan de VWA van de onrechtmatig verkregen economische winsten plus de kosten.*

Correcter is:

*De BA gaf aan dat strafrechtelijke sancties doorgaans licht zijn, veel tijd kosten om uit te voeren en geen afschrikkende werking hebben. Wanneer de pluimveehouder de regels echter duidelijk niet naleeft, **kan de BA de winst uit de overbezetting bij gebruik van niet-aangepaste kooien laten berekenen**. Hoewel dit proces langer dan een jaar kan duren, is bij twee bedrijven van deze mogelijkheid gebruikgemaakt, hetgeen leidde tot een gerechtelijk bevel tot betaling aan de **NVWA** van de onrechtmatig verkregen economische winsten plus de kosten.*

Reden: het LEI speelde een rol bij berekening Last onder dwangsom (bestuursrecht), niet bij strafrecht procedures zoals deze.

5.2.1

Conclusies

Nederland voldoet niet volledig aan de voorschriften van artikel 5, lid 2, van Richtlijn 1999/74/EG op grond waarvan het houden van kippen in niet-aangepaste kooien verboden is. Om het verbod strikt te handhaven zijn echter al preventieve maatregelen genomen: na 1 juli 2012 worden sancties opgelegd en is het in de handel brengen van eieren van niet-aangepaste ruimten verboden.

Voorstel wijziging:

*Nederland voldoet niet volledig aan de voorschriften van artikel 5, lid 2, van Richtlijn 1999/74/EG op grond waarvan het houden van kippen in niet-aangepaste kooien verboden is. Om het verbod strikt te handhaven zijn echter al preventieve maatregelen genomen: na 1 juli 2012 worden sancties opgelegd en is het in de handel brengen van eieren van niet-aangepaste **kooien** verboden.*

Reden: niet correct vertaald

5.2.2 varkenshouderijen

Uit een vrijwillige enquête die de BA in 2011 onder varkenshouderijen heeft gehouden....

Voorstel wijziging:

*Uit een vrijwillige enquête die **WUR/LEI in opdracht van BA** heeft gehouden...*

Reden: BA heeft niet zelf enquête gehouden

*Aan het eind van deze zomer zullen de resultaten van een **nieuwe verplichte enquête** onder varkenshouders waarmee de stand van uitvoering wordt gecontroleerd, beschikbaar zijn. Aansluitend zullen handhavingmaatregelen worden genomen, zoals brieven aan landbouwers en inspecties op basis van een risicobeoordeling.*

Voorstel wijziging:

***Halverwege deze herfst** zullen de resultaten van een **nieuwe enquête** onder varkenshouders waarmee de stand van uitvoering wordt gecontroleerd, beschikbaar zijn. Aansluitend zullen handhavingsmaatregelen worden genomen, zoals brieven aan landbouwers en inspecties op basis van een risicobeoordeling*

Reden: a) resultaten iets later beschikbaar, b) de enquête is niet verplicht.

Opmerking: Op meerdere plaatsen in de tekst staat varkensindustrie. Correcter is: **varkenshouderij**

5.2.3.1 Nationale wetgeving

*Richtlijn 2007/43/EG is door middel van **drie** rechtsinstrumenten in Nederlands recht omgezet: een besluit (Vleeskuikenbesluit 2010), een regeling (Regeling Vleeskuikens) en een memorandum. Het besluit en de regeling traden op 1 februari 2011 in werking. **Het memorandum werd later gepubliceerd ter toelichting van** aanvullende regels waaronder aspecten van het in oktober 2009 tussen de overheid en de pluimveeorganisaties overeengekomen afsprakenkader inzake het welzijn van vleeskuikens. Het Productschap Pluimvee en Eieren (PPE) stelt een gids voor goede praktijken ter beschikking van producenten.*

Voorstel wijziging:

*Richtlijn 2007/43/EG is door middel van **twee** rechtsinstrumenten in Nederlands recht omgezet: een besluit (Vleeskuikenbesluit 2010) en een regeling (Regeling Vleeskuikens). Het besluit en de regeling traden op 1 februari 2011 in werking. **Ze bevatten aanvullende regels op basis van het in oktober 2009 tussen de overheid en de pluimveeorganisaties overeengekomen afsprakenkader** inzake het welzijn van vleeskuikens. Het Productschap Pluimvee en Eieren (PPE) stelt een gids voor goede praktijken ter beschikking van producenten.*

Reden: er bestaat geen derde rechtsinstrumenten (memorandum), wel een afsprakenkader van 2009.

5.2.3.3

*In 2011 was de BA van plan 142 vleeskuikenbedrijven te controleren. Uiteindelijk werden 126 bedrijven gecontroleerd. De meeste overtredingen betroffen onvolledige administratieve gegevens en discrepanties tussen de door de houder verstrekte controlegegevens en de gegevens van het slachthuis. **Slechts in vijf bedrijven werden de concentraties van ammoniak (NH3) en van kooldioxide (CO2) gemeten.***

Moet zijn:

*In 2011 was de BA van plan 142 vleeskuikenbedrijven te controleren. Uiteindelijk werden 126 bedrijven gecontroleerd. De meeste overtredingen betroffen onvolledige administratieve gegevens en discrepanties tussen de door de houder verstrekte controlegegevens en de gegevens van het slachthuis. **Bij vijf bedrijven werden metingen van de concentraties van ammoniak (NH3) en van***

kooldioxide (CO₂) binnen de toegestane marge op het bedrijf door de pluimveehouder overlegd of werd door inspecteurs op olfactorische grond aangenomen dat er geen sprake van overschrijding was.

Reden: de nieuwe tekst geeft de ware stand van zaken weer na consultatie van de betrokken inspecteurs.

5.2.5. Melkveehouderijen

Er is geen specifieke wetgeving van kracht voor melkkoeien, ondanks recente pogingen om voorstellen te ontwikkelen en goed te keuren. Vastgesteld werd dat:

- *de sector gevraagd is reeds vastgestelde problemen aan te pakken. Dit leidde tot het opstellen van wetgeving met minimumvoorschriften, bijv. huisvesting en behoud van de weidegang om een duurzamere melkveehouderij te waarborgen. Het doel daarvan was dit en andere verbeteringen in de industrie door middel van fiscale prikkels en structurele steun te stimuleren. Een wetsontwerp was in 2010 klaar om te worden goedgekeurd maar is op niets uitgelopen. Nu bestaat de aanpak van de Nederlandse overheid in het steunen van wetgeving inzake het welzijn van melkkoeien op Europees niveau in een Europese context.*

Voorstel wijziging:

*Er is geen specifieke wetgeving van kracht voor melkkoeien. **Wel is hiervoor in de periode 2008-2010 een opzet voor gemaakt. Door instelling van nieuwe kabinet in 2010 is geen vervolg gegeven aan de initiatieven en is gekozen voor het wachten op de nieuwe welzijnseisen voor rundvee op Europees niveau.***

Vastgesteld werd dat:

- ***De sector heeft in de afgelopen jaren niet stilgezeten en heeft zelf initiatieven genomen om de aandacht op welzijn te verhogen. Voorbeelden hiervan zijn het behoud van weidegang en initiatieven om te komen tot een meer duurzame melkveehouderij. De initiatieven zijn vanuit de overheid ondersteunt door middel van financiële ondersteuning door bijvoorbeeld fiscale voordelen en het beschikbaar stellen van onderzoeksgelden op het gebied van welzijn bij melkvee waarbij de nadruk ligt op het meten van welzijn aan het dier.** Nu bestaat de aanpak van de Nederlandse overheid in het steunen van wetgeving inzake het welzijn van melkkoeien op Europees in een Europese context.*

Reden: verduidelijken van de samenwerking van overheid en bedrijfsleven

De BA gaf aan dat de overheid en de zuivelsector samenwerken bij het ontwikkelen van bruikbare hulpmiddelen om toezicht te houden op het welzijn van dieren in melkveehouderijen. Er is een aantal initiatieven genomen. In de Duurzame Zuivelketen zijn doelstellingen opgenomen ter verbetering van het welzijn van melkkoeien, zoals vermindering van de antibioticaresistentie, verlenging van de gemiddelde levensduur (door het sterk terugbrengen van mastitis en klauwproblemen) en behoud van het huidige niveau van beweiding.

Voorstel wijziging:

*De BA gaf aan dat de overheid met de zuivelsector **en de land- en tuinbouworganisatie** samenwerken bij het ontwikkelen van bruikbare hulpmiddelen om toezicht te houden op het welzijn van dieren in melkveehouderijen. Er is een aantal initiatieven genomen.*

Reden: Aangeven dat naast de zuivelsector ook de land en tuinbouw organisaties bij de samenwerking betrokken zijn.

*In **het kader van de Duurzame Zuivelketen (zuivelorganisaties en de land en tuinbouworganisaties)** zijn doelstellingen opgenomen ter verbetering van het welzijn van melkkoeien, zoals vermindering van de antibioticaresistentie, verlenging van de gemiddelde levensduur (door het sterk terugbrengen van mastitis en klauwproblemen) en behoud van het huidige niveau van beweiding.*

De controle op het welzijn van dieren gebeurt niet altijd rechtstreeks via de kwaliteitsborgingsregelingen, maar kan en zal worden uitgevoerd aan de hand van andere parameters, zoals de melkqualiteit en kreupelheid. Met de kwaliteitsborgingsregelingen inzake zuivel wordt het welzijn van dieren niet altijd rechtstreeks gemonitord en wordt momenteel geen actie ondernomen wanneer hoge niveaus van kreupelheid en mastitis worden vastgesteld. Landbouwbedrijven waar ernstige dierenwelzijnsovertredingen zijn geconstateerd, worden echter wel door de kwaliteitsborgingsregelingen uitgesloten en de industrie heeft streefcijfers vastgesteld om van nu tot 2020 het gemiddelde percentage kreupelheid en mastitis per kudde te verlagen tot respectievelijk 20% en 15%.

Voorstel wijziging:

***In de kwaliteitsborgingsregelingen is ook het onderdeel welzijn van dieren opgenomen. Naast de fysieke waarnemingen bij de dieren wordt hierbij ook gebruik gemaakt van reeds bekende parameters over bijvoorbeeld melkqualiteit en informatie over klauwgebreken.** Met de kwaliteitsborgingsregelingen inzake zuivel wordt het welzijn van dieren niet altijd rechtstreeks gemonitord en **er worden geen dwingende acties** ondernomen wanneer hoge niveaus van kreupelheid en mastitis worden vastgesteld. **Wel kan dit leiden tot intensievere begeleiding door een dierenarts.** Landbouwbedrijven waar ernstige dierenwelzijnsovertredingen zijn geconstateerd, worden echter wel door de kwaliteitsborgingsregelingen uitgesloten en de industrie heeft streefcijfers vastgesteld om van nu tot 2020 het gemiddelde percentage kreupelheid en mastitis per kudde te verlagen tot respectievelijk 20% en 15%.*

Reden: verduidelijken van de situatie zoals die in Nederland toegepast wordt

5.2.5.4 organisatie van officiële controles.

In 2011 controleerde de BA ongeveer 3% van de 27 422 voor een inspectie in aanmerking komende rundveehouderijen. Ongeveer 85% ervan voldeed aan de voorschriften.

Voorstel wijziging:

*In 2011 controleerde de BA **in het kader van de I&R regeling** ongeveer 3% van de 27 422 voor een inspectie in aanmerking komende rundveehouderijen. Ongeveer 85% ervan voldeed aan de voorschriften.*

Reden: In de tekst is nu opgenomen dat 3% van de controles plaatsvindt als gevolg van de cross compliance. De 3% is echter gekoppeld aan de I&R regeling.

De overheid verricht samen met ondernemingen voor kwaliteitsborging in de zuivelsector veel goed werk om het welzijn van melkkoeien te verbeteren. Daarbij wordt gebruikgemaakt van zowel directe beoordelingssystemen als indirecte indicatoren.

Voorstel wijziging:

*De overheid **en het bedrijfsleven werken goed samen om het welzijn van de melkkoeien te verbeteren. Met name de zuivelondernemingen spelen hierbij een belangrijke rol door onder andere het opzetten van kwaliteitsborging systemen waarin welzijn ook nadrukkelijk is opgenomen.** Daarbij wordt gebruik gemaakt van zowel directe beoordelingssystemen op dierniveau als indirecte indicatoren.*

Reden: verduidelijken van de situatie zoals die in Nederland in de praktijk plaatsvindt